

ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА У СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Матвієнко С. В., магістрант

Науковий керівник – д-р екон. наук, проф. **Л.О. Вдовенко**

Вінницький національний аграрний університет

В сучасних умовах трансформаційних змін в економіці перед підприємствами ставиться важливе завдання – забезпечення стійкого та стабільного ефективного їх функціонування.

Управління фінансовою стійкістю підприємства є одним з найбільш значимих функціональних напрямів системи фінансового менеджменту, який досить тісно пов'язаний з іншими системами управління, органічно входить до системи управління доходами та витратами, рухом активів, капіталу і грошових потоків, управління структурою капіталу, показниками ліквідності та платоспроможності, ділової активності, рентабельності, іншими аспектами його діяльності.

Умовою стійкого розвитку підприємства в цілому є його ефективна господарська діяльність, спрямована на забезпечення стабільності, розвитку й досягнення визначених цілей. Безперечно, управління фінансовою стійкістю підприємства насамперед пов'язане з управлінням капіталом підприємства, проте принцип системності, котрий широко використовується в ході здійснення фінансового аналізу, управління фінансовою стійкістю підприємства поєднує в собі і управлінням доходами та витратами, і рухом активів, і управління грошових потоків та іншими аспектами діяльності підприємства [1].

В науковій літературі поняття «стійкість» ототожнюється з такими поняттями, як «сталість» (незмінність, постійність) та «стабільність» (забезпечення сталості). Фінансова стійкість сучасних економічних систем постає як неоднозначна та багатofакторна фінансово-економічна категорія. Розглядати її зазвичай вважається найбільш об'єктивним з різних позицій, передусім як базисне поняття в управлінні підприємством. Переважно фінансова стійкість взаємопов'язаним чином зіставляється із сукупним ресурсним потенціалом підприємства, але таке ґрунтовне дослідження фінансової стійкості потребує чіткого й однозначного категоріального апарату для розкриття цього різновекторного поняття. Незаперечним є той факт, що фінансова стійкість підприємства є базисом функціонування економічних систем за умов нестабільності економічних процесів, невизначеності та динамічності економічного середовища. Щодо визначення економічної природи такого поняття, як фінансова

стійкість, то існує безліч точок зору, що мають або спільні риси, або суттєві відмінності [1, с.247].

Фінансова стійкість підприємства є якісною характеристикою його фінансового стану і характеризується як здатність підприємства ефективно функціонувати та розвиватися, відзначається достатнім рівнем забезпеченості фінансовими ресурсами та ефективністю управління ними, що забезпечує його платоспроможність, прибутковість та рентабельність [2].

Ефективне управління фінансовою стійкістю дає змогу підприємству адаптуватися до умов зовнішнього середовища та контролювати ступінь його незалежності від зовнішніх джерел фінансування. Для цього необхідна побудова механізму забезпечення фінансової стійкості підприємства з метою організації ефективної системи взаємодії всіх елементів, які беруть участь у процесі управління фінансовою стійкістю підприємства. Механізм забезпечення фінансової стійкості слід визначити як систему форм, методів, прийомів, важелів, норм і нормативів, а також нормативно-правового, інформаційного, програмно-технічного та кадрового забезпечення, за допомогою яких на підприємстві досягається такий стан фінансових ресурсів, їх формування, розподілу та використання, що дозволяє підприємству розвиватися на основі зростання прибутку та капіталу при збереженні платоспроможності та кредитоспроможності в умовах допустимого рівня ризику [3, с. 26-31].

Перспективним напрямом в управлінні фінансово-економічною діяльністю підприємств є розробка процесу управління їх фінансовою стійкістю, який би забезпечував прийняття оперативних та стратегічних управлінських фінансових рішень. Його сутність можна визначити як систему принципів і методів розробки і реалізації управлінських рішень, які на основі діагностики фактичного стану фінансової стійкості, визначення чинників, що дестабілізують стійкість розвитку та оцінки індикаторів фінансово стійкого розвитку, дозволяють привести у відповідність цілі та завдання діяльності підприємства до умов внутрішнього і зовнішнього середовища, забезпечити збалансованість між необхідним обсягом фінансових потреб і фактичним фінансово-ресурсним потенціалом на певній стадії та фазі життєвого циклу підприємства.

Таким чином, забезпечення фінансової стійкості в довгостроковій перспективі залежить від впливу внутрішніх та зовнішніх факторів на діяльність підприємств, від можливостей сприяння ефективному управлінню фінансовою безпекою задля протистояння загрозам здійснення підприємницької діяльності.

Інформаційні джерела:

1. Косарева І.П., Удовика С.М. Удосконалення системи управління фінансовою стійкістю підприємств. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Випуск 23. 2018. С.246-251.
2. Косарева І.П., Бут А.С. Механізм управління фінансовою стійкістю підприємства. *Молодий вчений*. 2017. № 4 (44), Економічні науки. С. 678-682.
3. Притуляк Н. М. Ознаки фінансової стійкості – теоретична основа моделювання факторних систем. *Економіка. Фінанси. Право*. 2013. № 1. С. 26-31.

СТРУКТУРА СИСТЕМИ ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ : СУЧАСНИЙ СТАН ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ

Мацяка В.І., 61-ФБС маг.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **О.В. Марценюк**
Вінницький національний аграрний університет

Продуктивна праця людини, її прагнення до покращення якості свого життя, добробуту, покращення соціального статусу були і є одним з головних чинників суспільного прогресу. Побудова пенсійної системи, яка відповідає вимогам ринкової економіки є одним з найбільш важливих завдань, яке необхідно вирішити в соціальній сфері країни. З кожним роком здатність солідарної системи забезпечувати гідний розмір пенсії громадян погіршується [2].

Нинішня пенсійна система в Україні стикається з важливими соціальними та фінансовими викликами, які потребують термінового вирішення, оскільки ці виклики з часом лише посиляться. Україна формує класичну тривірневу пенсійну систему. Третій рівень створено у вигляді добровільного недержавного забезпечення за пенсійними схемами з певними внесками. Його основу становлять недержавні пенсійні фонди (НПФ), діяльність яких у країні поки що не можна назвати активною [4].

Зважаючи на чисельність пенсіонерів в Україні, можна зазначити, що протягом останніх років вона зменшується і станом на 01.01.2021 вона становила 11,1 млн осіб (що на 0,8 млн осіб менше ніж у 2017 році). У той час, як загальний обсяг видатків Пенсійного фонду України за останні 5 років зріс майже у 1,5 раза. Не дивлячись на досить значний обсяг видатків Пенсійного фонду на виплату пенсій, середній розмір пенсійної виплати становить 3 507,5 грн станом на 01.01.2021, що значно нижчий порівняно з іншими країнами Європи.